

UNDERSTANDING OF WRITTEN AND ORAL TEXT IN TEACHING ROMANIAN AS A FOREIGN LANGUAGE - CHALLENGES AND SOLUTIONS

Eliana-Alina Popeti
Assist., PhD, West University of Timișoara

Abstract: The article addresses one of the disciplines taught in the Romanian Language Preparatory Program for foreign citizens, a discipline focused on understanding of written and oral text. Starting from the hypothesis that beginner students cannot understand texts in the first days of courses, the study problematizes the didactic content for the first weeks of study. The second part of the article is dedicated to proposing appropriate content for a group of beginner students, respectively exercises for the first contacts of foreign students with Romanian language.

Keywords: language, text, practice, exercise, understanding.

Acest studiu a apărut în urma experienței didactice în predarea limbii române pentru studenții care urmează Programul pregător de limba română pentru cetățenii străini. Acest program pregătește studenți care intenționează să urmeze studii universitare în limba română.

Disciplina Curs practic de limba română: Receptarea textului scris și oral este una dintre disciplinele obligatorii în cadrul Programului pregător de limba română pentru cetățenii străini, o disciplină care se studiază pe parcursul a două semestre. Primul semestru alocă un număr de cinci ore, iar al doilea două. Această disciplină face parte din seria de discipline obligatorii care se unesc prin faptul că sunt cursuri practice: Curs practic de limba română: fonetică, vocabular și structuri gramaticale și Curs practic de limba română: comunicare orală și scrisă.

Receptarea textului scris și oral în predarea limbii române ca limbă străină – provocări și soluții are la bază ipoteza că, în primele zile ale anului universitar, studenții străini se află în imposibilitatea de a recepta texte în limba română. Partea practică a studiului constă în prezentarea unei strategii didactice dedicate primelor săptămâni de studiu. Soluțiile prezentate sunt o alternativă la receptarea textelor prin intermediul traducerii din limba română într-o limbă cunoscută de către studenți, în special engleza. În acest context, este utilă observația făcută de Wilga Rivers care se arată rezervată în ceea ce privește traducerea textelor: „Se pune foarte puțin accent pe o pronunție și intonație corecte; deprinderile de comunicare sunt neglijate; în schimb, se fac eforturi deosebite pentru cunoașterea regulilor și

excepțiilor, dar sunt puține exerciții de folosire activă a limbii pentru a-și exprima propriile idei, chiar și în scris.”¹

Înainte de a da curs părții de natură practică a lucrării, sunt necesare o serie de aspecte teoretice care privesc predarea limbilor străine. Receptarea scrisă și orală a unor mesaje interferează cu câteva aspecte prezentate de Wilga Rivers și care pun în evidență formarea unor deprinderi, cum sunt înțelegerea după auz și deprinderea de a citi. Înțelegerea după auz presupune mai mult stadii de dezvoltare. Având în vedere că studiul de față se raportează la primele contacte ale studenților cu limba română, comentariile autoarei sunt relevante: „Elevul care învață o limbă străină trece prin câteva stadii în înțelegerea vorbirii. La primul contact, mesajele din limba străină îi izbesc urechea ca un flux de zgomote nediferențiate. Pe măsură ce ascultă, el percepe treptat o anumită ordine în acest zgomot: o regularitate în ridicarea vocii și coborârea vocii și în pauzele de respirații. Pe măsură ce învață unele dintre asociațiile arbitrare ale limbii (adică cuvinte, grupuri verbale, expresii simple), el începe să distingă modele fonice și sintactice: elementele recurente ce conferă o formă segmentelor de vorbire.”²

Deprinderea de a citi este aparent potrivită disciplinei în discuție. Cum am menționat mai sus, în primele zile de cursuri, lipsa unei baze de minimă înțelegere în cazul unui text conduce la utilizarea traducerii. Experiența didactică a demonstrat că această practică îngreunează consolidarea primelor cunoștințe de limba română, mai ales în cazul unei grupe numeroase de studenți, cu diferite experiențe în ceea ce privește învățarea unei limbi străine. Wilga Rivers vorbește despre inutilitatea acestei practici chiar și în cazul unei grupe de cursanți a cărei limbi materne folosește un alfabet similar cu limba străină: „Profesorul de limbă străină presupune adesea – dat fiind că elevii săi și-au format deprinderea de a citi în limba lor maternă – că cititul în limba străină nu va fi dificil pentru ei. Ar trebui să fie limpede că elementul cel mai important transferat din pregătirea elevului în citirea în limba maternă este o anumită înțelegere a ceea ce înseamnă citire și o anumită conștiință a importanței combinațiilor de litere și cuvinte. Altceva nu prea i-ar mai fi de mare folos. Spre deosebire de copilul care învață să citească în limba maternă, elevul nu recunoaște simboluri pentru cuvintele și expresiile pe care le cunoaște bine dinainte. Dacă este forțat să citească prea devreme în limba străină, se simte pierdut într-un potop de cuvinte și de expresii pe care nu le-a mai întâlnit niciodată. Cu un alfabet asemănător, el este stânjenit de

¹ Wilga M. Rivers, *Formarea deprinderilor de limbă străină*, traducere de Eugen P. Noveanu, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1977, p. 25.

² *Ibidem*, p. 138.

interferența cu deprinderile bine formate din limba maternă; indicii structurali sunt toți deformați. Obligat să descifreze cu ajutorul dicționarului, el transferă pronunția limbii materne la textul din limba străină, atribuie înțelesuri lexicale inexacte elementelor de vocabular și este condus greșit în interpretare de experiența sa culturală anterioară.”³

În urma experienței didactice de la Programul pregătitor de limba română pentru cetățenii străini, am constatat necesitatea unei abordări inovatoare a disciplinei Curs practic de limba română: Receptarea textului scris și oral. Prin urmare, am dat curs unei cercetări pe marginea disciplinei în discuție și am propus o serie de conținuturi care să faciliteze, gradual, receptarea unor mesaje scrise și orale în limba română.

Planul de învățământ de la Programul pregătitor de limba română pentru cetățenii străini permite crearea unei concordanțe între disciplinele existente și valorificarea primelor cursuri de receptarea textului scris și oral pentru consolidarea unor cunoștințe studiate la celelalte discipline, alături de receptarea unor mesaje scurte care să arate specificul lexical și fonetic limbii române în raport cu alte limbi.

Prima etapă a anului universitar (fără virgulă) (prima săptămână de receptare a textului scris și oral) poate fi dedicată conținuturilor propuse de Laura-Ioana Coroamă-Dorneanu care se referă la valorificarea fondului lexical comun, prezent în cele mai multe limbi de circulație internațională.⁴ Este vorba de cuvintele care circulă intens în mediul virtual și pe rețelele de socializare, astfel încât sunt aproape imposibil de evitat, chiar și pentru cei care nu se situează la un nivel avansat în cunoașterea acestor limbi. Includerea în primele exerciții a unor cuvinte prezente în limbile engleză, franceză și română determină familiarizarea studenților cu specificitatea limbii române în raport cu celelalte două. Deși în primele luni de studiu nu se depășește nivelul A2 în conformitate cu *Cadrul European Comun de Referință pentru limbi*, familiarizarea cu o serie de neologisme contribuie la dezvoltarea vocabularului (deja cunoscut din celelalte limbi) și adaptarea sa la limba română. Cât despre asocierea celor trei limbi (română, engleză și franceză), observația Eminei Căpălnășan constituie un suport în această privință: „Cu toate că limbile română și engleză nu fac parte din aceeași familie, cele două au un fond neologic comun. Acest fenomen este posibil pentru că limba engleză a împrumutat multe cuvinte din limba latină (clasică) și din limba franceză, după cum și vocabularul limbii române s-a îmbogățit prin împrumuturi din

---

³ *Ibidem*, p. 217.

⁴ În Workshopul *Metacompetențele viitorului: 'soft skills' în universitățile tehnice*, desfășurat la Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României” din Timișoara, în 12 decembrie 2019.

cele două surse. ”⁵ De asemenea, în cadrul receptării unui text oral, un rol definitoriu este dat de activitatea de ascultare. Legat de această activitate, Laura-Ioana Coroamă-Dorneanu subliniază importanța dimensiunii culturale inserate în comunitatea de învățare și care se referă la cultura persoanei care învață, la experiența sa multiculturală și întreaga rețea de culturi pe care cursanții o posedă și o activează, voluntar sau nu, în cadrul cursului.⁶

În ceea ce privește exercițiile pe marginea celor discutate mai sus, voi exemplifica o selecție minimă de lexeme care să răspundă ipotezei formulate în debutul studiului: *univers, natură, idee, aplicație, informație, emoție, inovație, energie, decizie, universitate, societate, capacitate, experiență, toleranță, exercițiu, comentariu, mesaj etc.* Aceste exemple se pot regăsi sub formă de dictare, înlesnind formarea abilității de a recepta corect sunetele specifice limbii române și diferențiindu-le de cele ale limbii engleze sau franceze.

În această etapă există posibilitatea de a face o minimă listă de cuvinte străine împrumutate în limba română, mai ales celor care nu au fost adaptate din punct de vedere grafic, cum este cazul cuvintelor: *computer, job, mall, mouse, pizza, site, weekend etc.* În această categorie pot fi introduse și cuvintele *sandvici / sendviș* sau *croasant*, utilizate intens de români azi, dar cu probleme de corectitudine.

Cea de-a doua etapă în construcția unor conținuturi potrivite disciplinei în discuție depinde de vocabularul asimilat în cadrul celorlalte discipline, însă pot fi introduse materiale autentice, reclame, meniuri, anunțuri etc.⁷ În acest context, pot fi selectate texte simple care privesc structura anului universitar, pliante cu organizațiile studentești din instituție, cântece etc.

Pe măsură ce studenții asimilează cunoștințe la nivel de lexic și de construcții gramaticale, se introduc texte prin care se subliniază o serie situații speciale, cum sunt forme ale verbului *a fi* (*nu-i, nu-s*), prepoziții ca *din, în* + articol (*într-un, într-o, dintr-un, dintr-o*), distincția dintre pronumele relativ *ce* și conjuncția *că*, utilizarea corectă a semnelor de punctuație, ascultarea unor construcții simple și recunoașterea formei corecte în scris etc. În sprijinul acestor propuneri, am construit un set de exerciții pe care le redau mai jos. Menționez că acestea au fost construite ținând cont de faptul că am lucrat cu grupe de studenți din Serbia.

⁵ Emina Căpălnășan, *Limba română de a(stă)zi*, Iași, Editura Junimea, 2019, p. 19.

⁶ A se vedea Laura-Ioana Coroamă-Dorneanu, *Teaching listening at the tertiary level in blended and/or blending environments*, unde autoarea descrie rolul influențelor de ordin cultural implicate în procesul ascultării unui mesaj, [online la URL]: <http://jolie.uab.ro/abstracts/jolie.2019.12.2.3.htm>, [Accesat în] 13.02.2020.

⁷ A se vedea Marurizio Spagnesi, *L'uso didattico di un testo*, în Pierangela Diadori, *Insegnare italiano a stranieri*, Firenze, Editura Monnier, 2001, p. 247.

1. a. Ascultați textul:

Mă numesc Zoran. Azi este vineri. Eu, Milan și Ana suntem la cursul de limba română. Toți trei suntem din Serbia. Eu și Ana suntem dintr-un sat de lângă Vârșeș, dar Milan este dintr-un oraș din estul Serbiei, din Bor. În grupa noastră, mai sunt câțiva studenți din Serbia, dar sunt și din alte țări. Eszter este din Ungaria, Johanna este din Germania, Gisela este din Italia. Eszter locuiește într-o zonă centrală din Budapesta. Johanna stă într-o zonă de munte, iar Gisela este din Roma. Nu-i nimeni din Austria sau din Spania. Nu avem colegi din Asia sau din Africa. Nu-i nimeni nici din India, nici din Siria, nici din Israel. Colega mea de bancă este Gisela. Ea e din Italia, din Roma, dar acum locuiește în Elveția.

Cursul de limba română durează aproape patru ore. În fiecare zi avem patru sau șase ore. Avem patru discipline: Fonetică, vocabular, structuri gramaticale, Comunicare orală și scrisă, Receptarea textului scris și oral, Introducere în studiul limbii române. Azi avem numai Fonetică, Vocabular, structuri gramaticale. Profesoara scrie pe tablă literele Ă, Â, Î, Ș, Ț. Noi copiem în caiet și repetăm. Avem timp să învățăm totul până terminăm anul pregătitor. Gisela nu are chef de curs și scrie mesaje pe WhatsApp.

b. Citiți textul și rezolvați exercițiul:

1. *Studenții sunt la: a. cursul de limba română; b. Universitatea de Vest; c. Timișoara.*

2. *În grupă sunt: a. numai studenți din Serbia; b. numai câțiva studenți din Serbia; c. niciun student nu este din Serbia.*

3. *Profesoara scrie pe tablă: a. câteva litere românești; b. saluturi în limba română; c. nu scrie pe tablă.*

4. *La Anul pregătitor sunt: a. trei discipline; b. o singură disciplină; c. patru discipline.*

5. *Eszter locuiește: a. în Timișoara; b. într-o zonă centrală din Budapesta; c. într-un oraș din Ungaria.*

6. *Gisela este: a. din Elveția; b. din Roma; c. din Roma, dar locuiește în Elveția.*

2. Ascultați și completați spațiile libere:

Știm 1. ----- azi e vineri. Nu știm 2.----- are Mihai în casă. Știi 3.----- avem nevoie de usturoi? Nu știu 4.----- medicamente sunt geantă. Mihaela nu știe 5.----- ai tu în valiză. Știi

6.----- suntem în luna mai? Știți 7. ----- am dulciuri în geantă? Știu 8.----- ei au o relație de prietenie. Știi 9. ----- dulciuri sunt la supermarket? Nu știți 10.---- sunt eu în fotografie? Știu 11. ----- el e un exemplu pentru tine. Știi 12. ----- el este în vacanță? Nu știu 13.----- zi e astăzi. Mihai nu știe 14. ----- avem pui cu sos de usturoi. Știi 15.----- avem la test? Ea știe 16. ---- e la televizor. 17. Nu știți 18.----- nu-i nici un polițist în oraș? Știi 19. ----- că tata este bătrân? Știu 20.----- lecție avem astăzi.

3. Ascultați și puneți punct, semnul întrebării sau semnul exclamării:

Eu sunt Zoran

Cine ești

Nu ești Zoran

Bună ziua

Cum te cheamă

Nu ești student

Azi plouă

Ce faci

Azi e vineri

4. Ascultați și alegeți varianta corectă:

1. *Bună seara. / Bună sara.*

2. *Problemă. / Problem.*

3. *Bună ziuă! / Bună ziua!*

4. *Sunt acasă. / Sunt la acasă.*

5. *Sunt din un oraș din Serbia. / Sunt dintr-un oraș din Serbia.*

6. *Sunt într-o țară din Europa. / Sunt în o țară din Europa.*

7. *România se află în Europa. / România să află în Europa.*

8. *Zoran je din Serbia. / Zoran e din Serbia.*

Etapele următoare necesită răgazul pentru a aplica exerciții de receptare a unor texte mai elaborate, create pe marginea conținuturilor de la celelalte discipline. Ceea ce am urmărit în acest studiu se referă în exclusivitate la primele cursuri de limba română. Deși ceea ce am prezentat nu se centrează în mod special asupra textului ca bază a disciplinei în discuție, propunerile aduse au survenit în urma testării mai multor materiale de-a lungul timpului.

Propunerile sugerate în ultima parte a studiului nu constituie în mod obligatoriu soluția optimă, ci sunt o alternativă la receptarea unor texte scrise sau orale prin intermediul traducerii.

BIBLIOGRAFIE:

Căpălășan, Emina, *Limba română de a(stă)zi*, Iași, Editura Junimea, 2019.

Coroamă-Dorneanu, Laura-Ioana, *Teaching listening at the tertiary level in blended and/or blending environments*, unde autoarea descrie rolul influențelor de ordin cultural implicate în procesul ascultării unui mesaj, [online la URL]: <http://jolie.uab.ro/abstracts/jolie.2019.12.2.3.htm>, [Accesat în] 13.02.2020.

Rivers, M., Wilga, *Formarea deprinderilor de limbă străină*, traducere de Eugen P. Noveanu, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1977.

Spagnesi, Marurizio, *L'uso didattico di un testo*, în Pierangela Diadori, *Insegnare italianp a stranieri*, Firenze, Editura Monnier, 2001.

Standardele specifice pentru Anul pregătitor de limbă română pentru cetățenii străini, [online la URL]: [http://www.aracis.ro/fileadmin/ARACIS/1_Prima_Pagina_web/Standarde_specifice -_An_prega_titor.pdf](http://www.aracis.ro/fileadmin/ARACIS/1_Prima_Pagina_web/Standarde_specifice_-_An_prega_titor.pdf), [Accesat în 01.04. 2019].